

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ЧЕТВЪРТТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2013 ГОДИНА (ЕКСПРЕСНИ ОЦЕНКИ)

През четвъртото тримесечие на 2013 г. БВП нараства с 1.0% спрямо същото тримесечие на предходната година и с 0.4% спрямо третото тримесечие на 2013 година.

В ръководството на Евростат за тримесечните национални сметки експресните оценки¹ за БВП са дефинирани като:

„...най-ранната картина на икономиката, представена в съответствие с концепциите и дефинициите на Системата на националните сметки, данните за която се произвеждат и публикуват във възможно най-кратки срокове, след края на отчетното тримесечие, като се използва ограничена и непълна информация в сравнение с традиционно разработваните тримесечни показатели на националните сметки...”

Експресните оценки за БВП се основават на предварителни, налични към момента месечни и тримесечни данни за отделните икономически сектори (обект на последващи актуализации и ревизии), на експертни оценки и модели за поведението на компоненти в състава на БВП, за които към момента на изчисленията не е налична директна базисна информация.

Разработените експресни оценки за четвъртото тримесечие на 2013 г. са подготвени в срок от 44 дни след отчетния период. Те са представени в стандартен формат за публикуване на тримесечните данни на националните сметки - стойностен обем в текущи цени, относителни дялове на компонентите в състава на БВП и темпове на прираст, получени от сезонно изгладени данни спрямо предходното тримесечие и спрямо същото тримесечие на предходната година.

Съгласно Календара за разпространение НСИ ще подготви и публикува официални тримесечни резултати за БВП за четвъртото тримесечие на 2013 г. на 5 март 2014 година.

БВП в стойностен обем, текущи цени

Според експресните оценки на НСИ за четвъртото тримесечие на 2013 г. БВП в номинално изражение достига 21 321 млн. лева (табл.1 от приложението).

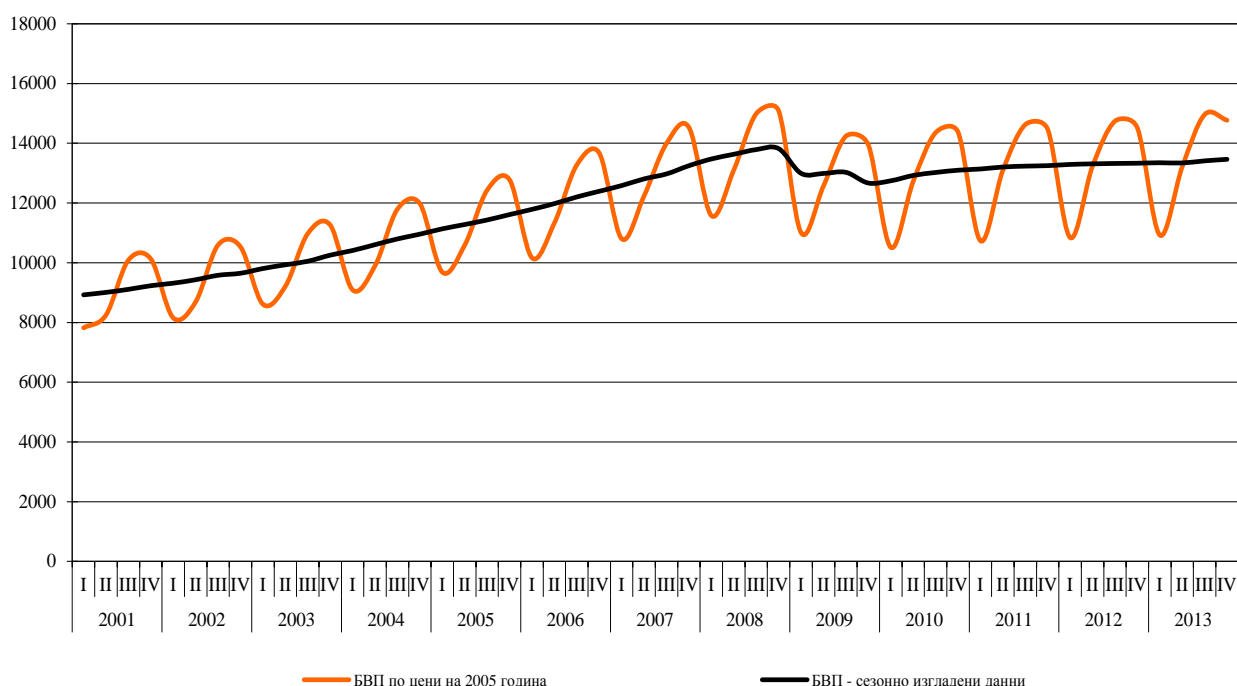
Реализираната добавена стойност през четвъртото тримесечие на 2013 г. е 18 569 млн. лв., като най-голям дял формира секторът на услугите (71.5%), следван от индустриалния (24.6%) и аграрния сектор (3.9%).

¹ В международната терминология се използва терминът „flash estimates”.

По елементи на крайното използване най-голям дял в БВП заема крайното потребление (82.2%), което в стойностно изражение възлиза на 17 532 млн. лева. През четвъртото тримесечие на 2013 г. бруто капиталобразуването в основен капитал е 4 946 млн. лв. и заема 23.2% относителен дял в БВП. Външнотърговското салдо е отрицателно.

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти

Фиг. 1. БВП по тримесечия за периода 2001 - 2013 г. по средногодишни цени на 2005 година

Тримесечни изменения

През четвъртото тримесечие на 2013 г. спрямо третото тримесечие на същата година БВП¹ нараства с 0.4% (табл. 2 от приложението). За същия период брутната добавена стойност се увеличава с 0.7%.

¹ Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се провежда по хармонизирана европейска методология, описана в [Ръководство на Европейската статистическа система за сезонно изглаждане](#). Процедурата се осъществява с помощта на разработения от Евростат софтуерен продукт Demetra+, при което се прилага алгоритъмът TRAMO/SEATS. На сезонно изглаждане се подлагат тримесечните данни за компонентите на БВП по производствения метод и по компоненти на разходите за крайно използване. Прилага се директен метод за сезонно изглаждане, при който агрегираните показатели и техните компоненти се подлагат на самостоятелно изглаждане. В резултат на това е налице неадитивност на сезонно изгладените данни - агрегираните показатели не са равни на сумата от техните компоненти. Параметрите на модела за сезонно изглаждане се определят в началото на всяка календарна година (първо тримесечие на съответната година), както и при промяна на използваната класификация на икономическите дейности. Така определеният модел се използва за ревизиране на сезонно изгладените стойности за тримесечията в рамките на динамичните редове. От септември 2011 г. данните в областта на националните сметки се представят по КИД - 2008. Повече информация можете да намерите в тематичната рубрика „Брутен вътрешен продукт”, методология [Тримесечни сезонно изгладени данни](#).

Според експресните оценки на БВП по елементи на крайното използване през четвъртото тримесечие на 2013 г. най-голям ръст бележат индивидуалното потребление - с 0.2%, и износът на стоки и услуги - с 0.1%. Спад бележат вносът на стоки и услуги - с 4.0%, и бруто образуването в основен капитал - с 0.8%.

Годишни изменения

През четвъртото тримесечие на 2013 г. БВП нараства с 1.0% спрямо същото тримесечие на предходната година. Брутната добавена стойност за същия период се увеличава с 1.0%. Увеличение е регистрирано и в трите икономически сектора - аграрен, индустрия и услуги - съответно с 4.3, 1.3 и 1.7%.

По отношение на компонентите на крайното използване е регистриран положителен икономически растеж на колективното потребление - с 2.9%, в сравнение със същия период на предходната година. Бруто капиталотообразуването в основен капитал отчита спад спрямо четвъртото тримесечие на предходната година - с 0.7%. Износът на стоки и услуги се увеличава с 9.4%, а вносът на стоки и услуги - с 4.8%.

Приложение

Таблица 1

Брутен вътрешен продукт за четвъртото тримесечие на 2013 година¹
(Експресни оценки)

		Четвърто тримесечие на 2013 година		
		стойностен обем в текущи цени	относителен дял	
			в БДС	в БВП
		млн. лв.	%	%
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори (2+3+4):	18569	100.0	87.1
2	Аграрен сектор	728	3.9	3.4
3	Индустрия	4570	24.6	21.4
4	Услуги	13271	71.5	62.3
5	Корективи	2752		12.9
6	Брутен вътрешен продукт (1+5=7+10+13+16)	21321		100.0
	По елементи на крайното използване:			
7	Крайно потребление (8+9)	17532		82.2
8	Индивидуално	15601		73.2
9	Колективно	1931		9.0
10	Бруто капиталобразуване (11+12)	5058		23.7
11	В основен капитал	4946		23.2
12	Изменение на запасите	112		0.5
13	Външнотърговско салдо (14-15)	-1269		-5.9
14	Износ на стоки и услуги	12763		59.9
15	Внос на стоки и услуги	14032		65.8
16	Статистическа разлика	0		0.0

¹ Сезонно неизгладени данни.

Таблица 2

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти¹
(Експресни оценки)

(Проценти)

		Темп на прираст спрямо предходното тримесечие				Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година			
		I 2013	II 2013	III 2013	IV 2013	I 2013	II 2013	III 2013	IV 2013
1	Брутна добавена стойност по икономически сектори	0.0	-0.1	0.4	0.7	0.4	0.2	0.5	1.0
2	Аграрен сектор	2.6	2.2	-2.0	1.5	3.6	6.2	3.8	4.3
3	Индустрия	0.0	-0.6	1.2	0.7	0.0	-1.0	0.8	1.3
4	Услуги	0.0	0.4	0.5	0.8	0.6	0.7	1.2	1.7
5	Корективи	1.6	-0.5	1.2	-2.2	-1.0	0.8	1.5	0.0
6	Брутен вътрешен продукт	0.1	-0.1	0.5	0.4	0.4	0.2	0.7	1.0
	По елементи на крайното използване:								
7	Крайно потребление	-0.3	1.0	0.2	0.1	-0.4	0.2	0.4	1.0
8	Индивидуално	-0.6	0.1	0.0	0.2	-1.0	-1.3	-1.2	-0.3
9	Колективно	1.0	0.7	1.7	-0.5	3.2	2.6	3.9	2.9
10	Бруто капиталобразуване	.	.	.	.	.	.	.	.
11	В основен капитал	2.5	-2.4	0.1	-0.8	5.0	1.4	1.2	-0.7
12	Изменение на запасите	.	.	.	.	.	.	.	.
13	Външнотърговско салдо	.	.	.	.	.	.	.	.
14	Износ на стоки и услуги	3.1	2.3	3.5	0.1	10.8	4.5	8.5	9.4
15	Внос на стоки и услуги	4.1	2.4	2.3	-4.0	5.6	2.0	7.4	4.8
16	Статистическа разлика	.	.	.	.	.	.	.	.

¹ По средногодишни цени на 2005 г., сезонно изгладени с корекция в разликите в броя на работните дни, проценти. Темпът на прираст е изчислен въз основа на верижно обвързани оценки на компонентите на БВП по средногодишни цени на 2005 година. Повече информация за прилаганите методи можете да намерите в тематичната рубрика „Брутен вътрешен продукт”, методология [Измерване на ефекта от промени в обема и промени в цените](#). Тримесечни сезонно изгладени данни - методология (<http://www.nsi.bg/otrasal-metodologia.php?otr=10>).